

به نام خدا

خليفة الله

مؤلف:

دکتر محسن رجب‌نیا

دکتر زهرا رجب‌نیا

انتشارات پرستش

سرشناسه	رجب‌نیاچناری، محسن، ۱۳۶۶ - Rajabnia, Mohsen
عنوان و نام پدیدآور	خلیفه‌الله / مولف دکتر محسن رجب‌نیا، دکتر زهرا رجب‌نیا.
مشخصات نشر	تهران: نشر پرستش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۲۰ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	978-600-8962-10-6 : ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	انسان (اسلام) -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	Theological anthropology -- Islam -- Qur'anic teaching
موضوع	انسان (اسلام)
موضوع	Theological anthropology -- Islam
شماره افزوده	رجب‌نیا چناری، زهرا، ۱۳۶۱ -
رده بندی - مکرر	۱۳۹۷ الف ۱۰۴/۴ BP
رده بندی - دیگر	۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی	۵۳۷۸۱۸۲

نشر پرستش

میدان انقلاب، کارگر جنوبی، پلاک ۱۰، کوچه سرود، پلاک ۱۰، واحد ۱
تلفن: ۶۶۴۶۹۶۰ - ۶۶۴۱۸۰۴۵

« خیفه الله »

♦ مؤلف: دکتر محسن رجب‌نیا، دکتر زهرا رجب‌نیا

♦ صفحه‌آرایی: فاطمه هاشمی

♦ نوبت چاپ: اول، تیر ۱۳۹۷

♦ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

♦ چاپ و صحافی: فرشیه/روشنک

♦ ناشر: پرستش

♦ شابک: ۶-۱۰-۸۹۶۲-۶۰۰-۹۷۸

♦ قیمت: ۱۵,۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نشر محفوظ است.

فهرست مطالب

مقدمه

بخش اول: کلیات ۱

فصل اول: مفهوم شناسی ۳

بخش دوم: حقیقت انسان ۹

فصل اول: خلافت انسان ۱۱

فصل دوم: کرامت انسان ۱۳

فصل سوم: انسان امانتدار الهی ۱۷

فصل چهارم: انسان موجودی دو ساحتی ۲۱

فصل پنجم: کمال نهایی انسان ۲۵

بخش سوم: حقیقت خلافت ۳۱

فصل اول: اهمیت خلافت الهی ۳۳

فصل دوم: معیار خلافت ۳۹

فصل سوم: مصداق خلیفه اللّٰهی ۴۵

فصل چهارم: حقیقت خلافت از خداوند سبحان ۴۹

فصل پنجم: مراتب خلافت ۵۳

فصل ششم: خلافت الهی و خلافت شیطانی.....	۵۷
فصل هفتم: تفاوت خلافت با عرض امانت.....	۶۱
فصل هشتم: تفاوت خلافت با رسالت.....	۶۵
فصل نهم: قلمرو خلافت انسان کامل.....	۶۷
بخش چهارم: انسان کامل و خلافت.....	۷۱
فصل اول: برکات وجودی خلیفه.....	۷۳
فصل دوم: اهداف نصب خلیفه.....	۷۷
فصل سوم: سفارت انسان کامل و فرشتگان.....	۸۱
فصل چهارم: راه دست یابی به خلیفه اللهی.....	۸۹
فصل پنجم: کامل ترین خلفای الهی.....	۹۵
کلام آخر.....	۱۰۱
فهرست منابع.....	۱۰۵

حمد و ستایش مخصوص خدای ازلی و رب لم یزلی است که انسان را آفرید. مخلوقی که خالق او تنها، عنان جامع و کامل موجود را به او عطا کرد که آن عنوان نه انسان است، نه بشر و نه آدم؛ بلکه عنوان الهی «خلیفه الله» است: «إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً»^۱ در تمام زمین عناوین دیگر، همه از آن عنوان جامع و شامل صادر می‌شود که همه اسلامی مینی‌اند و عنوان خلیفه اللهی، لقبی است آسمانی.

انسان موجودی است که خداوند او را گرامی داشته و به او استعدادهایی داده است، تا به واسطه‌ی آن بر بسیاری از مخلوقات برتری پیدا کند. با شناخت انسان، استعدادها و نیازهای او، می‌توان به بهره‌برداری صحیح از استعدادها و ارضای درست نیازهای او پرداخت.

اندیشمندان بشری نیز به نظریه‌پردازی در این زمینه پرداخته‌اند. اما با اختلاف نظرات و برخورد عقاید در مورد انسان، باید گفت که مکاتب بشری هنوز نتوانسته‌اند انسان را درست بشناسند.

۱. بقره، آیه ۳۰، (همانا در زمین جانشینی قرار می‌دهم).

بنابراین برای شناخت صحیح از انسان چاره‌ای نیست جز آنکه از خالق انسان کمک بگیریم. کلام الهی ذات انسانی و اوصاف و افعال انسان را با توجه به تمام ابعاد او تبیین نموده و چیزی از بیان حقیقت انسانی فروگذار نکرده است. خداوند در آخرین کتاب آسمانی یعنی قرآن، سیمایی کامل از همه‌ی ابعاد وجود آدمی ترسیم کرده است.

در سیر ماثله‌ای که آیات مربوط به خلقت آدم مطرح می‌کند، موضوع خلافت الهی انسان است. حال باید بررسی کرد که:

«نور از خلافت چیست و خلیفه کیست»

«انشین چه کسانی شده است؟»

در پاسخ به این سؤال، غرضیه‌ها، نظرات مختلفی آمده است:

(الف) خلافت یعنی جانشینی. مراد از خلافت انسان، جانشینی از طرف خداوند می‌باشد؛ یعنی خداوند انسان را خلق کرده تا تجلی اسماء و صفات او باشد و اوامر خداوند را به او برساند.

(ب) خلافت و جانشینی انسان به معنای جانشینی از طرف ملائکه است؛ یعنی خداوند انسان را آفرید تا در زمین جایگزین ایشان فرشتگان باشد.

(ج) خلافت یعنی آدم و فرزندان او (همه انسان‌ها) پس از او جانشین موجودات قبل از خود هستند.

بنابر براهین و ادله‌ای که در مباحث آینده می‌آوریم اثبات می‌شود که گزینه‌ی الف پاسخ صحیح و مورد نظر می‌باشد.

علم به اسماء الهی ملاک و معیار خلافت است. علومی که خدای سبحان با شیوه‌های گوناگون به انسان می‌آموزد، اگر به وسیله‌ی آدمی در سیر تعلیم اسماء به کار گرفته شود، زمینه‌ی خلافت الهی را برای او فراهم می‌کند و هر

کس به هر اندازه از آن علوم بهره ببرد، به همان میزان خلیفه‌الله می‌شود و هر چه این علم را با عمل صالح همراه سازد بر گستره علمی (و حیطه‌ی خلافت الهی) او افزوده می‌شود.

در این کتاب سعی شده به سؤال مدنظر در حد توان پرداخته شود. امید است به فضل الهی و توجهات امام زمان علیه‌السلام مورد استفاده همگان قرار گیرد.

خلیفه‌الله

(ط)

مقدمه

www.ketab.ir